

Základní škola a Mateřská škola Loučná nad Desnou

příspěvková organizace

788 11 Loučná nad Desnou 58, tel. 605 413 408, 583 550 126

e-mail: kancelar@zsloucnaand.cz

DS: srdmph8

www.zsloucnaand.cz

ŠVP ZŠ Loučná nad Desnou

Od labyrintu školy k ráji života 2023

Není důležité získat známku, ale poradit si s každou situací

Vstupuje v platnost od 01.09.2023
pod číslem jednacím ZsLou/2023/099

Pedagogická rada dokument projednala dne 28.08.2023
Školská rada dokument projednala dne 30.08.2023

Mgr. Petr Lukáš
ředitel školy

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Loučná nad Desnou, příspěvková organizace
Adresa: Loučná nad Desnou 58, 788 11 Loučná nad Desnou
Ředitel: Mgr. Petr Lukáš
Kontakty: kancelar@zsloucnaand.cz 583 550 126 www.zsloucnaand.cz srdmph8
Další údaje: IČ 60341661 DIČ CZ60341661 RED–IZO 600148521

Zřizovatel: Obec Loučná nad Desnou
Adresa: Loučná nad Desnou 57, 788 11 Loučná nad Desnou
Kontakty: starostka@loucna-nad-desnou.cz 583 235 235 podatelna@loucma-nad-desnou.cz

Platnost: od 01.09.2023
Projednáno: Pedagogická rada 28.08.2023
Školská rada 30.08.2023

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola a Mateřská škola Loučná nad Desnou, příspěvková organizace je škola plně organizovaná, poskytuje vzdělání od 1. do 9. ročníku. Škola se řadí svým počtem žáků mezi malé školy. Škola je umístěna v centru města nebo obce. Žáci obvykle docházejí z blízkého, vzdáleného i dalekého okolí, zhruba dvě třetiny prezenčně vzdělávaných dětí jsou ze spádového obvodu, přibližně jedna třetina dojíždí většinou hromadnou veřejnou dopravou. Škola podporuje individuální vzdělávání podle §41 školského zákona u zhruba třicetičlenné skupiny, dále evidujeme několik žáků vzdělávaných v zahraničí podle §38 školského zákona a jsme určenou školou poskytující vzdělávání několika cizincům. Bezbariérovost budovy je zajištěna tzv. schodolezem. Vzděláváme kolem 15% dětí se specifickými poruchami učení či chování.

Součástí školy je mateřská škola, která sídlí v samostatné budově, školní družina a zařízení školního stravování. Škola disponuje následujícími odbornými učebnami: učebna přírodovědných předmětů, hudebna, multimediální učebna, dílny, tělocvična, výtvarný ateliér, jazyková učebna, kuchyňku. Dále škola poskytuje žákům možnost pro připojení k internetu využitím dostatečné počtu pracovních stanic, specializované učebny, pracovní stanice ve třídách, bezdrátové připojení v celé škole. Učitelé mají k dispozici následující odborné kabinety: biologie, cizí jazyky, dějepis, fyzika, hudební výchova, chemie, ICT, tělesná výchova, výtvarná výchova, zeměpis.

Venkovní prostory školy zahrnují sportovní hřiště, venkovní posilovnu, školní zahradu, nedaleko lze využít dětského hřiště, venkovních trampolín, hřiště s umělým povrchem, minigolfu, ale především blízkosti lesa, luk a umístění v lůně přírody.

Škola úzce a koncepčně spolupracuje se svým zřizovatelem Obcí Loučná nad Desnou, s externími specialisty, se spolkem Rodiče dětem při ZŠ a MŠ Loučná nad Desnou, z.s., Školskou radou a rodiči.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1. Zaměření školy

- Škola směřuje k obecnému naplnění cílů základního vzdělávání žáků a k naplnění klíčových kompetencí, nespécializuje se na jednotlivé konkrétní obory.
- Škola poskytne svým žákům kvalitní všeobecné vzdělání orientované na dovednosti žáka.
- Škola je místem, kde se žáci cítí v bezpečí a je postavena na základech demokracie, spolupráce a vzájemného respektování.
- Škola nabízí bohaté školní i mimoškolní činnosti, které rozvíjejí individuální předpoklady žáků, což vede k jejich sebepoznávání a získání zdravého sebevědomí.

Cíle školy:

- Osvojení si strategie učení a být motivován pro celoživotní učení.
- Tvořivě myslet, logicky uvažovat a řešit problémy.

- Všestranně a účinně komunikovat.
- Spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
- Projevovat se jako svobodná a zodpovědná osobnost, která uplatňuje svá práva a naplňuje své povinnosti.
- Projevovat pozitivní city v chování, jednání životních situací, vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě.
- Aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný.
- Žít společně s ostatními lidmi, být tolerantní a ohleduplný k jiným lidem, jejich kulturním a duchovním hodnotám.
- Poznat a rozvíjet své reálné možnosti a uplatňovat je při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Vzdělávací priority školy:

- Školní vzdělávací program vzdělávacími metodami a prostředky je koncipován tak, aby na úrovni školy (ročníků, předmětů) vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.
  1. kompetence k učení (efektivní vlastní učení se, práce s informacemi, sebehodnocení)
  2. kompetence k řešení problémů (rozpozná problém, plánuje způsob řešení, kriticky myslí)
  3. kompetence komunikativní (formuluje a vyjadřuje své myšlenky, naslouchá druhým, využívá informační a komunikační prostředky, ...)
  4. kompetence personální a sociální (spolupracuje v týmu, přispívá k dobrým vztahům, ...)
  5. kompetence občanská (projevuje se jako harmonická bytost, chápe svá práva a povinnosti, rozhoduje se zodpovědně, ...)
  6. kompetence pracovní (rozvíjí své pracovní dovednosti, bezpečně pracuje, odpovídá za výsledky své práce, profesně se rozvíjí, ...)
  7. kompetence digitální (účelně a bezpečně využívá hardware i software k práci s informacemi a k řešení problémů, ...)
- Škola je zaměřena na rozvoj komunikativních dovedností zejména v oblasti cizího jazyka a informační technologie.
- Systém volitelných předmětů dává žákům možnost výběru podle zájmů, nadání, potřeb a budoucího zaměření.
- Vzhledem k přírodním podmínkám škola zařazuje do vzdělávání tělovýchovné kurzy.
- Škola se intenzívně věnuje sborovému zpěvu a dalším hudebním aktivitám. Hlavní sbor s jedním přípravným oddělením účinkuje po celé České republice a občas i v zahraničí. V rámci hudební výchovy na 2. stupni pronikáme do základů hry na různé hudební nástroje.
- Zajišťujeme nabídku zájmových aktivit pro žáky s cílem rozvíjet jejich zájmy a s cílem naučit je smysluplně využívat volný čas.
- Žáci s individuálními vzdělávacími potřebami jsou integrováni do běžných tříd a je jim poskytována maximální péče.
- Zpestření výchovně vzdělávacích aktivit podporují tradiční celoškolské akce, které současně zlepšují partnerské vztahy mezi žáky a pedagogy.
- Na činnost školy navazuje svým výchovně vzdělávacím programem školní družina, která je nabízena rodinám formou služby.
- Samotní žáci se podílí na vytváření podnětného a estetického prostředí.
- Ve škole je funkční žákovská samospráva, která je zapojena do celé činnosti školy.
- Pečujeme o bezpečné prostředí školy, každoročně vytváříme minimální preventivní program školy, ve kterém vytyčujeme cíle minimálně preventivní péče pro daný školní rok, projevy sociálně patologických jevů se řeší dle stanovených školních strategických postupů

Profil žáka:

- Je aktivní v poznávání světa a dokáže nakládat se získanými informacemi.
- Dokáže si poradit při řešení problémů.
- Dokáže komunikovat a spolupracovat se svým okolím.
- Je psychicky odolný vůči negativním jevům a osobně zodpovědný za své zdraví.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro získání a rozvoj klíčových kompetencí u žáků využíváme tyto strategie, které přispívají k větší efektivitě a kvalitě vyučovacího procesu:

- **Bezpečné klima**
Nastavujeme proces vytváření přátelské atmosféry, jak na úrovni tříd, tak i školy
Podporujeme vzájemný respekt, ohleduplnost a tolerantnost k jiným lidem a kulturám
Dáváme dostatek prostoru pro vyjádření vlastního názoru a naslouchání jiným názorům
Vedeme k přiměřenému vyjadřování emocí
Společně vytváříme atmosféru demokracie a přátelství
- **Pravidla a osobní odpovědnost**
Společně s žáky vytváříme a reflektujeme pravidla – práva, povinnosti, sankce
Vedeme k odpovědnosti za vlastní chování a rozhodování
Poskytujeme možnost výběru
Vedeme k osobní zodpovědnosti za výsledky společné práce
- **Různé formy a způsoby práce**
Pomáháme rozvíjet logické uvažování a tvořivé myšlení
Důraz klademe na čtení s porozuměním, práce s textem
Vedeme žáky k samostatnému získávání informací a následné prezentaci
Podporujeme učení zkušeností, objevování a aktivní práci žáků
Preferujeme práci v týmu, kooperativní učení, činnostní a zážitkové učení
- **Individualizace**
Respektujeme osobní tempo jednotlivých žáků
Zohledňujeme autonomní potřeby žáků, včetně potřeby sebevyjádření
Upřednostňujeme vlastní iniciativu, volbu témat a aktivit v učení
Umožňujeme objevit a využívat svůj vlastní učební styl a rozvíjet talent
- **Komunikace**
Vyžadujeme dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování jiných názorů, aj.)
Vedeme žáky k všestranné a otevřené komunikaci
Poskytujeme žákům prostor pro vlastní názor
Dáváme prostor pro společné hledání řešení problému
Spolupracujeme s rodiči
- **Hodnocení práce žáků**
Sledujeme osobní možnosti žáka a individuální pokrok
Oceňujeme vynaložené úsilí
Vedeme žáky k vlastnímu sebehodnocení a sebe prezentaci, také k vrstevnickému hodnocení
- **Zapojení rukou a praktické činnosti**
Zapojujeme žáky do péče o prostředí školy
Vedeme žáky k praktickým dovednostem
- **Zdroje informací**
Vedeme žáky k vyhledávání informací z různých zdrojů
Nabízíme přístup k výukovým materiálům, publikacím, komunikačním technologiím
Organizujeme setkání a projekty s externími odborníky
Vyjíždíme na externí programy na odborná pracoviště
Vedeme žáky ke sledování aktuálních událostí v ČR a ve světě
- **Zapojení žáků do chodu školy**
Nabízíme možnost přijít se svým nápadem, podílet se na přípravě a organizaci školních akcí
Podporujeme projekty tematicky zaměřené na mikroekonomiku (např. školní jarmark)
Spolupracujeme se žakovskou samosprávou, delegujeme žáky na jednání Rodiče dětem

3.3 Rozvoj a využití kompetencí

V této části dokumentu vysvětlujeme pojem klíčová kompetence a uvádíme, jak má být kompetentní žák na konci docházky do základní školy. Podrobné rozpracování kompetencí v jednotlivých předmětech a obdobích školní docházky naleznete v příloze **P1 Kompetence v předmětech**.

- **Vysvětlení pojmu KLÍČOVÁ KOMPETENCE – stručný výtah z RVP ZV:**

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý a složitý proces, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žaka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

- **Kompetence žaka na konci základní školní docházky:**

KU Kompetence k učení

- **KU1 UČENÍ SE → způsoby a strategie, plánování a řízení svého vzdělávání**
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- **KU2 INFORMACE → hledání, třídění, ověřování, pochopení, systematizace, efektivní využití**
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- **KU3 PRÁCE S DATY → pojmy, znaky, symboly, schémata a jejich propojování s reálným životem**
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- **KU4 POZOROVÁNÍ JEVŮ A ZPRACOVÁNÍ VÝSLEDKŮ**
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- **KU5 MOTIVACE K UČENÍ, AUTOEVALUACE**
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

KR Kompetence k řešení problémů

- **KR1 VNÍMÁNÍ → PROČ**
- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- **KR2 ANALÝZA → JAK**
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- **KR3 ŘEŠENÍ → POSTUP**
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- **KR4 OVĚŘENÍ → SYSTEMATIZACE POSTUPŮ**
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

- **KR5 ROZHODOVÁNÍ → ZODPOVĚDNOST**
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

KK Kompetence komunikativní

- **KK1 FORMULACE**
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- **KK2 NASLOUCHÁNÍ**
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- **KK3 POROZUMĚNÍ**
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- **KK4 PROSTŘEDKY**
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- **KK5 VYUŽITÍ**
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

KS Kompetence sociální a personální

- **KS1 SPOLUPRÁCE, PRAVIDLA, ROLE**
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- **KS2 ATMOSFÉRA, OHLEDUPLNOST A ÚCTA, POMOC**
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- **KS3 OCENĚNÍ, RESPEKT, POUČENÍ**
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- **KS4 SEBEDŮVĚRA, SEBEOVLÁDÁNÍ, SEBEÚCTA**
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

KO Kompetence občanské

- **KO1 RESPEKT, EMPATIE, ODMÍTÁNÍ ÚTLAKU**
- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- **KO2 ZÁKONY, PRÁVA, POVINNOSTI**
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- **KO3 ZODPOVĚDNOST, POMOC, KRIZOVÉ SITUACE**
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- **KO4 TRADICE, KULTURA, SPORT**
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- **KO5 ENVIRONMENT, OCHRANA ZDRAVÍ, TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ**
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

KP Kompetence pracovní

- **KP1 BEZPEČNOST, MATERIÁLY, POSTUPY**
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- **KP2 KVALITA, HOSPODÁRNOST, OCHRANA HODNOT**
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- **KP3 SEBEROZVOJ, PROFESNÍ ZAMĚŘENÍ**
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- **KP4 REALIZACE ZÁMĚRU, RIZIKA PODNIKÁNÍ, MYŠLENÍ**
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

KD Kompetence digitální

- **KD1 OVLÁDÁNÍ, NASTAVENÍ, VÝBĚR TECHNOLOGIÍ**
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- **KD2 SPRÁVA, SDÍLENÍ, ÚČELNOST**
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- **KD3 DIGITÁLNÍ OBSAH, FORMÁTY, DIGITÁLNÍ STOPA**
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- **KD4 VYUŽÍVÁNÍ, AUTOMATIZACE, EFEKTIVITA**
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- **KD5 VÝZNAM, REFLEXE, HODNOCENÍ**
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- **KD6 BEZPEČNOST, ZDRAVÍ, DOPADY**
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

3.4 Zabezpečení výuky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením, žáci se zdravotním znevýhodněním a žáci se sociálním znevýhodněním. Program školy je pro tyto žáky nastaven tak, aby umožňoval osobnostní rozvoj každého žáka ve prospěch jeho osobnostního maxima. Výstupy integračního programu tak zasahují zejména do kompetencí osobnostně sociální výchovy a jejich zvládnutí výrazně ulehčuje žákovi cestu učením.

Tito žáci jsou vzděláváni podle individuálních vzdělávacích plánů (IVP), které jsou zpracovány na základě školního vzdělávacího programu a vycházejí ze specifických vzdělávacích potřeb žáků. Upravují obsah, formy a podmínky jejich vzdělávání. Vzdělávání těchto žáků se uskutečňuje formou individuální integrace do běžné třídy. Na sestavení IVP se podílí třídní učitel, vyučující příslušných předmětů, pedagogicko-psychologická poradna, zákonní zástupci, případně další odborníci. Jejich práci koordinuje výchovná poradkyně a IVP schvaluje ředitel školy, garantem IVP je speciální pedagog PPP. Tito jmenovaní spolu spolupracují při řešení problémů týkajících se vzdělávání těchto dětí. Velký význam pro úspěšné vzdělávání má spolupráce a komunikace mezi školou a rodinou žáka.

Zásady komunikace učitele a rodičem

- Vytvoření klidné atmosféry (pochvala dítěte, optimismus)
- Nastavení dostatečného časového prostoru pro rozhovor se zákonnými zástupci (vhodnost využití konzultačních hodin)
- Uvádění zdrojů svých informací (totéž umožnit zákonným zástupcům)
- Ujasnění si pojmů (pravidel) spolu se zákonnými zástupci

- Uvádění konkrétních příkladů a objasňování svých stanovisek (rozebrat se zákonnými zástupci možné souvislosti, uvést důvody, co vše učitel zvážil pro své rozhodnutí)
- Snaha citlivě zákonným zástupcům poradit a nabídnout jim pomoc

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením

Vychází ze zákona 561/2004, vyhlášky 73/2005 a z RVP ZV, kapitoly č. 8, kde jsou popsány možnosti a podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. O zařazení dítěte do školy rozhoduje ředitel školy po dohodě se zákonnými zástupci žáka na základě lékařského a speciálně pedagogického vyšetření a s přihlédnutím k možnostem školy i místním specifikům

Spolupráce s odborným pracovištěm:

- Seznámení všech pedagogů, spolužáků s daným postižením žáka (konzultace, beseda)
- Dohoda se zákonnými zástupci a odborným pracovištěm na možnostech úzké spolupráce
- Pomoc při vypracování IVP
- Vysvětlení a objasnění způsobů hodnocení žáka (možnosti úlev, slovní hodnocení)
- Zabezpečení potřebných kompenzačních a didaktických pomůcek
- Zajištění odborné literatury

Zásady práce se žáky se zdravotním postižením:

- Respektování zvláštností a možností žáka
- Včasné zprostředkování speciální pomoci
- Utvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné, přátelské atmosféry
- Zajištění kompenzačních a didaktických pomůcek
- Užívání speciálních metod a forem práce
- Dodržování zásady všestrannosti a soustavnosti (zapojení do všech vzdělávacích aktivit)

Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním

Vychází ze zákona 561/2004, vyhlášky 73/2005 a z RVP ZV, kapitoly č. 8, kde jsou popsány možnosti a podmínky pro vzdělávání žáků se specifickými vývojovými poruchami učení a s poruchami chování. Pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení je charakteristické, že podávané školní výkony neodpovídají jejich rozumové úrovni. Nejčastěji se vyskytujícími se poruchami jsou dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie. Bývají provázeny hyperaktivitou, případně hypoaktivitou, nesoustředěností, impulzivním jednáním, nerozvinutou pohybovou koordinací a dalšími příznaky z oblasti psychomotorické, mentální a volní. Většinou se nejedná o jeden druh poruchy, symptomy se vzájemně prolínají a v průběhu chování vykazují různou intenzitu.

Svým obsahem se vzdělávací proces u žáků se SPU zásadně neodlišuje od vzdělávání ostatních žáků. Žáci jsou zařazeni do skupin, ve kterých probíhá jednohodinová reedukace pod vedením proškolených pedagogů. Žáci s poruchou chování mají velmi často i jiné poruchy (DL, DG, DOG, hyperaktivita, ADHD, snížená schopnost koncentrace), proto jsou zařazováni do skupin se žáky SPU.

Postup při diagnóze specifické poruchy učení:

- Seznámení všech pedagogů s poruchou žáka s jejími specifiky
- Dohoda s rodiči na možnostech úzké spolupráce
- Vysvětlení a objasnění způsobů hodnocení žáka
- Vypracování individuálního vzdělávacího plánu
- Zabezpečení potřebných kompenzačních a didaktických pomůcek
- Zajištění docházky žáka do reedukační skupiny

Zásady pro práci se žáky se specifickými poruchami učení:

- Kladení reálných cílů a postupné zvyšování nároků
- Podporování snahy, pochvala při sebemenším zlepšení výkonu
- Nedostatky neporovnávat s ostatními
- Střídání pracovního tempa
- Navození příjemné a soustředěné atmosféry při práci

- Vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný
- Užívání speciálních metod a forem práce
- Umožnění práce s kompenzačními a didaktickými pomůckami

Postup při diagnóze specifické poruchy chování:

- Seznámení všech pedagogů s poruchou chování žáka
- Dohoda se zákonnými zástupci na možnostech úzké spolupráce
- Vysvětlení a objasnění si pravidel chování, zavedení systému pravidel a opatření
- Vypracování individuálního vzdělávacího plánu

Zásady pro práci s dětmi se specifickými poruchami chování:

- Podporování snahy, pochvala při sebemenším zlepšení chování
- Střídání pracovního tempa, časté změny činností
- Dodržování pravidel chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování s tímto žákem
- Neustálé opakování a ujasňování povinností a pravidel v režimu žáka
- Užívání speciálních metod a forem práce

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Vychází ze zákona 561/2004, vyhlášky 73/2005 a z RVP ZV, kapitoly č. 8, kde jsou popsány možnosti a podmínky pro vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním. Hlavním problémem při vzdělávání žáků, kteří pocházejí z kulturně odlišného prostředí, je nedostatečná znalost jazyka. Největší pozornost je třeba věnovat jeho osvojení, seznámení se s českým prostředím, kulturními zvyklostmi a tradicemi.

Postup pro práci se žáky se sociálním znevýhodněním:

- Vypracování IVP
- Zajištění skupinové nebo individuální péče
- Zajištění specifických učebnic a pomůcek
- Zajištění případné pomoci asistenta pedagoga
- Volba odpovídajících metod a forem práce
- Vytvoření příznivého klimatu pro tyto žáky ve školním prostředí
- Pravidelná spolupráce s rodinou

3.5 Zabezpečení výuky pro žáky mimořádně nadané

Vychází z novely školského zákona 561/2004 Sb. Ve znění zákona č. 82/2015 Sb. s účinností od 1. 5. 2015/1. 9. 2016 a vyhlášky 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných s účinností od 1. 9. 2016. Podpora nadaných i mimořádně nadaných žáků je nároková a přiznává se se souhlasem zákonných zástupců žáka ve spolupráci se školským poradenským zařízením, případně ve spolupráci s odborníkem příslušného oboru ve 4 stupních podle náročnosti:

1.-3. stupeň pro nadané žáky

- 1. st. podpory
  - Obohacování dílčích vzdělávacích výstupů
  - Mimoškolní vzdělávání
- 2.-3. st. podpory
  - Individuální vzdělávací plán
  - Obohacování učiva
  - Nastavení kritérií hodnocení, která podporují pokrok žáka
  - Podpora psychologa, speciálního pedagoga, podpora ŠPZ
  - Podpora ŠPZ škoie (stanoven počet hodin v závislosti na stupni podpory)
  - Podpora výuky dalším pedagogickým pracovníkem,
  - Podpora asistenta pedagoga

2.-4. stupeň pro mimořádně nadané žáky

- Individuální vzdělávací plán
- Obohacování učiva

- Nastavení kritérií hodnocení, která podporují pokrok žáka
- Podpora psychologa, speciálního pedagoga, podpora ŠPZ
- Podpora ŠPZ škoře (stanoven počet hodin v závislosti na stupni podpory)
- Podpora výuky dalším pedagogickým pracovníkem,
- Podpora asistenta pedagoga

Práci s mimořádně nadanými žáky koordinuje výchovný poradce, popř. společně se speciálním pedagogem, který doporučí plán pedagogické podpory a specifikuje vhodný způsob provádění podpůrných opatření:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy;
- na základě komisionální zkoušky přeřazení do vyššího ročníku školy;
- obohacování vzdělávacího obsahu;
- gradované úlohy
- zadávání specifických úkolů, výzev a projektů;
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

Úpravy způsobů výuky mimořádně nadaných žáků:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy;
- na základě komisionální zkoušky přeřazení do vyššího ročníku školy;
- obohacování vzdělávacího obsahu;
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.
- Vyučovací metody akceptují specifické vzdělávací potřeby nadaných žáků, jejich projevy a charakteristiky pozitivní i problémové:
  - aktivizace myšlení – podněcování rozvoje myšlení na vyšší úroveň
  - podpora samostatné činnosti a soustavná podpora zájmu
  - badatelství
  - spolupráce s vnějšími vědeckými i praktickými subjekty (spojení teorie s praxí)
  - rozvíjet schopnost spolupracovat s druhými a respektovat jejich názory
  - gradované úlohy
  - zadávání specifických úkolů, výzev a dlouhodobých projektů;
- příprava a účast na oborových soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol

3.6 Začlenění průřezových témat a gramotností

Průřezová témata zajišťují propojení vzdělávacích obsahů jednotlivých předmětů i dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu. V průběhu základního vzdělávání je povinností školy nabídnout žákům postupně všechny tematické okruhy jednotlivých průřezových témat, jejich rozsah a způsob realizace stanovuje ŠVP. Průřezová témata je možné využít jako integrativní součást vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů nebo v podobě samostatných předmětů, projektů, seminářů, kurzů apod.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

- **OSV** Osobnostní a sociální výchova
- **VDO** Výchova demokratického občana
- **VMS** Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- **MKV** Multikulturní výchova
- **ENV** Environmentální výchova
- **MEV** Mediální výchova

Zařazení všech průřezových témat v předmětech podle jednotlivých oblastí je uvedeno níže uvedeném seznamu. Průřezové téma mediální výchova je řešena zařazením předmětu do učebního

plánu, ostatní průřezová témata jsou obsažena v konkrétních tématech rozpracovaných očekávaných výstupů, dále v projektech, besedách, kurzech a dalších akcích ve škole i mimo školu.

V rámci základního vzdělávání rozvíjíme tyto GRAMOTNOSTI:

- **MAG** Matematická
- **ČTG** Čtenářská
- **DIG** Digitální
- **FNG** Finanční
- **OBG** Občanská
- **MEG** Mediální

Všechny uvedené gramotnosti rozvíjíme formou projektů, školních i mimoškolních akcí, kurzech či v probíraných tématech.

OSV OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
  - Aj 2–9, Čj 1–9, F 6–9, Hv 5, M 1–9, MV 9, OV 7–9, Prv 1,3, Přv 4–8, Pv 4–5, Tv 1–9, VkJ 6–7, VI 4–5, Vv 1–9, Z 6–9.
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
  - Ov 7–9, Prv 1–3, Přv 5, Pv 8, VkJ 6–7, VI 5,
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
  - Čj 1–9, M 6–9, Ov 7–9, Prv 1–3, Přv 5, Pv, Tv 1–9, VkJ 6–7, VI 5, Vv 2,4,5,6,8
- **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
  - F 9, Ov 7–9, Prv 2–3, Přv 5, Pv 1–5, Tv 6–9, VkJ 6–7, VI 5, Vv 1–6
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
  - Čj 6–9, M 6–9, Mv 9, Ov 7–9, Pv 1–8, Vv 1–9,

Sociální rozvoj

- **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
  - Aj 6–9, Čj 6–9, Ov 7–9, Prv 1–3, Přv 5, Pv 3,8, VI 5, VkJ 6–7, Vv 3,
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
  - Všechny předměty 1–9
- **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost

apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

- Aj 2–9, Čj 1–9, Hv 1–3, M 6–9, Mv9, Ov 7–9, Prv 1–3, Přv 4–5, Pv8, VkJ 6–7, VI 4–5, Vv 3
- **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence
- Aj 4–9, Čj 6–9, M4,6–9, Mv9, Ov 7–9, Přv4, Pv 3–5,7, Tv 6–9, VkJ 6–7, VI4, Vv35, Z 6–9

Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
- M 6–9, Mv 9, Ov 7–9, Prv 2–3, Přv 5, Pv 8, VkJ 6–7, VI 5
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne
- M 6–9, Ov 7–9, Prv 3, Přv 5, VkJ 6–7, VI 5,

VDO VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- Ov 7–9, Prv 1–3, VI 4–5
- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacie, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- D 6–9, Ov 7–9, Prv 3, VI 4–5,
- **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- Ov 7–9, VI 4–5, Z 9,
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti
- D 6–9, Ov 7–9, VI 4–5,

VMS VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
  - Aj 3–9, Čj 9, Mv 9, Ov 7–9, Prv 3, Rj 8–9, VI 5, Vv 6–9, Z 8–9,
- **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
  - Ov 9, Rj 8–9, VI 5, Z 8–9,
- **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvní k řešení problémů dětí a mládeže
  - D 6–9, Ov 9, Rj 8–9, VI 5, Vv 9, Z 8–9

MKV MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- **Kulturní diference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
  - D 6–9, Mv 9, Ov 7–9, VI 4–5, Z 8–9
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvní k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
  - Aj 2–9, Mv 9, Ov 7–9, Vzk 6–7, VI 4–5, Z 6–9,
- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
  - D 6–9, Ov 7–9, VI 4–5,
- **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
  - Aj 2–9, Čj 8–9, D 9, Ov 7–9, Vzk 6–7, VI 4–5,
- **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a příspěvní každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení se podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty
  - D 6–9, Mv 9, Ov 7–9, Vzk 6–7, VI 4–5

ENV ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii);

moře (druhá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

- F 9, Prv 1–3, Přv 4–5, Pv 6, Vv 4, Z 9,
- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
  - F 9, Ch 8–9, Ov 9, Prv 3, Přv 4–5, Pv 6, Z 9,
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
  - D 8–9, F 9, M 8, Mv9, Ov 9, Prv 2–3, Přv 4–5, Pv 6, VkZ 6–7, VI 4–5, Z 9,
- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)
  - F 8–9, Ch 9, Mv 9, Ov 7–9, Prv 3, Přv 4–5, Pv 2–5,7, VkZ 6–7, VI 4–5, Vv 6–9,

MEV MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy **receptivních činností**

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
  - Aj 9, Čj 6–9, Mv 9, VkZ 6–7

- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médií jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušených mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
  - Čj 6–9, Mv 9
- **Stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
  - Čj 6–9, Mv 9
- **Vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
  - Čj 6–9, Mv 9
- **Fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách
  - Čj 6–9, D 9, Mv 9, Ov 7.
- **Tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
  - Čj 6–9, Mv 9, Vv 6–9,
- **Práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce
  - Mv 9

4. UČEBNÍ PLÁN

PŘEDMĚT	ROČNÍK								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Český jazyk	9	9	9	8	8	5	4	4	5
Anglický jazyk	-	1	3	4	4	3	3	3	3
Ruský jazyk	-	-	-	-	-	-	-	3	3
Matematika	4	5	5	5	4	5	5	4	4
Informatika	-	-	-	1	1	1	1	-	-
Prvouka	2	2	2	-	-	-	-	-	-
Přírodověda	-	-	-	1,5	1,5	-	-	-	-
Vlastivěda	-	-	-	1,5	1,5	-	-	-	-
Dějepis	-	-	-	-	-	2	2	2	2
Občanská výchova	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Fyzika	-	-	-	-	-	2	2	2	2
Chemie	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Přírodopis	-	-	-	-	-	2	2	2	1
Zeměpis	-	-	-	-	-	2	2	2	2
Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Výtvarná výchova	1	1	1	1	2	2	2	1	1
Výchova ke zdraví	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Pracovní výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	-
Mediální výchova	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Volitelné předměty	-	-	-	-	-	1	1	1	1
Týdenní dotace	20	22	24	26	26	30	30	31	31

5. OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

Rozhodli jsme se, že budeme vzdělávat prostřednictvím jednotlivých předmětů. Proto zde uvádíme jejich charakteristiky. Kompletní rozložení očekávaných výstupů do jednotlivých předmětů a ročníků je uvedeno v příloze **P2 Očekávané výstupy**.

Český jazyk

Vyučovací předmět Český jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základní školy. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Odborný komplexní charakter je pro přehlednost je rozdělen do tří složek – Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova, Literární výchova.

V Komunikační a slohové výchově je hlavním cílem rozvíjení komunikačních schopností žáků, jejich tvořivosti a fantazie. V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Cílem je naučit žáky jasně, přehledně a srozumitelně se vyjadřovat ústně i písemně, komunikovat s okolním světem. V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Literární výchova má za cíl humanizaci žákovy osobnosti, rozvíjení citů, pochopení mezilidských vztahů, rozpoznání dobra od zla, rozvoj estetického citění, rozpoznání literární literárních hodnot od braků, podněcování žáků k četbě.

Do vyučovacího předmětu Český jazyk jsou zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Cizí jazyk

Vzdělávací předmět Cizí jazyk vychází na 1. a 2. stupni ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Cizí jazyk poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti, vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance.

Z metodického hlediska se osvojování jazyka odvíjí od poslechových aktivit k aktivitám komunikačním, následuje čtení a psaní cizojazyčných textů, přičemž 2. stupeň navazuje na 1. stupeň. Výuka cizího jazyka směřuje k vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb a prožitků žáka a ke sdělování názorů. Jedná se o zvládnutí běžných pravidel komunikace, rozvoj pozitivního vztahu k jazyku a získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti.

Vyučovací předmětem prolínají průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Matematika

Vzdělávací předmět matematika vychází ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Matematika dává žákům možnost na základě aktivních činností s matematickými objekty řešit reálné situace. Klade důraz na důkladné porozumění myšlenkovým postupům, pojmům a jejich vzájemným vztahům.

Obsah předmětu Matematika lze rozdělit na čtyři okruhy:

1. Čísla a početní operace, později číslo a proměnná – rozvíjí dovednost provádění operací, algoritmičké a významové porozumění. Číselné údaje získávají měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Pracují s proměnnou, matematizují reálné situace.
2. Závislosti, vztahy a práce s daty – závislosti reálného světa žáci popisují jednoduchými tabulkami, grafy a funkcemi, sestavují jednoduché modely.
3. Geometrie v rovině a v prostoru – žáci určují a znázorňují geometrické útvary, geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině a prostoru. Porovnávají, odhadují, měří délku, velikost úhlu, obvod, počítají obvod, obsah, povrch, objem.
4. Aplikační úlohy a problémy – rozvíjí logické myšlení, prolínají se všemi předchozími okruhy.

Informatika

Vzdělávací předmět Informatika vychází ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. Rozvíjí inforatické myšlení a vede k porozumění principům digitálních technologií. Poskytuje prostředky a metody k hledání optimálních řešení, zpracování dat a jejich interpretace. Na základě činností žáci objevují, kdy a jak je výhodnější využít digitálních technologií.

Na prvním stupni si žáci prostřednictvím her a aktivních činností vytvářejí představy o způsobech, jakými se dají informace najít, zaznamenat, zpracovat a zabezpečit. Osvojují si návyky k bezpečnému zacházení s digitálními technologiemi. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují jednoduché algoritmy.

Na stupni druhém žáci experimentují, navrhují postupy, vyslovují hypotézy, ověřují řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné ke zpracování a vyhodnocení většího nebo nesourodého souboru dat. Poznávají principy kódování, modelování a účelného a bezpečného využití digitálních technologií.

Předmět Informatika je možné a vhodné propojit se všemi ostatními vzdělávacími obory. Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací, umožňuje realizovat učení kdekoliv a kdykoliv, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využití většího počtu dat a informací, urychluje aktualizaci poznatků.

Prvouka

V rámci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je v 1. – 3. ročníku vytvořen předmět Prvouka, který rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, přičemž se klade důraz na komunikační schopnosti žáka, vyhledávání informací, chápání jevů v souvislostech a podněcování zájmu žáka o další bádání, činnosti. Děti pracují nejen v rámci učeben, ale hodiny jsou realizovány i v přírodě formou vycházek, čímž si žáci vytváří přímý vztah k reálnému životu a utváří si tak svůj prvotní ucelený obraz světa.

V souladu se vzdělávací oblastí se Prvoukou prolíná pět tematických okruhů – Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví,

Průřezová témata jsou naplňována v oblasti Environmentální výchovy (Ekosystémy, lidské aktivity, problémy životního prostředí, podmínky života, kulturní krajina), Osobnostní a sociální výchovy (sebezpoznání, sebezpojetí, sebeorganizace, psychohygienu, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů, rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika) a v oblasti Výchova demokratického občana (společnost a škola).

Přírodověda

Vzdělávací předmět Přírodověda vznikl ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a je vyučován ve 4. a 5. třídě. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického a logického uvažování. Žáci se pak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky. Žáci pracují nejen v rámci učeben, ale hodiny jsou realizovány i v přírodě formou vycházek, čímž si žáci vytváří přímý vztah k reálnému životu a utváří si tak svůj prvotní ucelený obraz světa.

Průřezová témata jsou naplňována v oblasti Environmentální výchovy, Osobnostní a sociální výchovy a v oblasti Výchovy demokratického občana.

Vlastivěda

Vzdělávací předmět Vlastivěda vznikl ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a je vyučován ve 4. a 5. třídě. Tato oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Učí vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislosti v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci ve společnosti. V okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. V okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějinách a v čase. Žáci pracují nejen v rámci učeben, ale hodiny jsou realizovány i v přírodě.

Průřezová témata jsou naplňována v oblasti Environmentální výchovy, Osobnostní a sociální výchovy, Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech a v oblasti Výchova demokratického občana.

Chemie

Vzdělávací předmět navazuje na vzdělávací oblast Člověk a příroda. Předmět dává žákovi příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Celá vzdělávací oblast Člověk a příroda podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožní žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů. Jedná se především o rozvoj dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry.

Žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností. Také závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Rozpoznají rizika ohrožení a učí se postupy chování při mimořádných událostech. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů rozvoje.

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v odborné učebně. Probírané učivo souvisí s ostatními předměty ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, zejména s fyzikou, částečně s přírodopisem, zeměpisem. Podporuje také využívání výpočetní techniky – procvičování učiva formou daného programu, práci s informační technikou – vyhledávání informací na internetu.

Vzdělávací předmět Chemie zahrnuje několik oblastí průřezového tématu Environmentální výchovy. Především základní podmínky života – voda, ovzduší, energie, přírodní zdroje a také vztah člověka k přírodě – ekologie prostředí.

Fyzika

Vzdělávací předmět Fyzika vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, navazuje na obory Prvouka a Přírodověda z oblasti Člověk a jeho svět na 1. stupni ZŠ. Fyzika žákům dává možnost porozumět přírodním jevům a jejich zákonitostem, pochopit a využívat současné technologie a lépe se orientovat v běžném životě. Příroda je chápána jako systém navzájem propojených a ovlivňujících se součástí, z čehož vyplývá nutnost udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých organismů. Významně podporuje rozvoj logického uvažování, kritického a zároveň otevřeného myšlení.

Výuka Fyziky má činnostní a badatelský charakter. Je směřována k aplikování poznatků a dovedností v reálném životě. Rozvíjí především dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry. Vyžaduje kladení otázek a hledání odpovědí na ně. Směřuje k předvídání a ovlivňování přírodních jevů, k chápání vztahu mezi stavem přírody a lidskou činností.

Do předmětu Fyzika jsme zařadili témata Měření fyzikálních veličin, Stavba látek, Síla a její účinky (posuvné, otáčivé a deformační), Pohyby těles, Tlak a jeho aplikace, Základy optiky (podstata světla, odraz, lom a rozklad světla), Práce, výkon, energie (kinetická, potenciální a vnitřní), Silová pole (gravitační, magnetické, elektrické), Elektromagnetické jevy, Jaderná energie, Základy akustiky (podstata zvuku a jeho vlastnosti, zvukové aparatury) a Vesmír. Fyzika je určena žákům 2. stupně s celkovou dotací 8 hodin týdně. Vzhledem k charakteru předmětu je výuka realizována především ve specializované učebně přírodovědných předmětů, občas i v terénu. Ke vhodnému doplnění a rozšíření výuky zařazujeme exkurze.

Do vzdělávacího předmětu jsme včlenili průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Přírodopis

Vzdělávací předmět Přírodopis vznikl na 2. stupni ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Jde o předmět, který zahrnuje okruh témat spojených se zkoumáním přírody i člověka samotného. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním jevům, jejich zákonitostem, stavbě a funkci lidského organismu a vytváří stručný přehled systému všech organismů.

V tomto oboru mají žáci příležitost poznávat přírodu a organismy jakožto systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovémto poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují důležité dovednosti: pozorování, měření, experiment, tvoření a ověřování hypotéz, vyvozování závěrů.

Žáci poznávají souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích a vliv lidské činnosti na životním prostředí.

Průřezová témata jsou naplňována v oblasti Osobnostní a sociální výchovy a v oblasti Environmentální výchovy.

Zeměpis

Vzdělávací předmět Zeměpis vznikl ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a je vyučován ve všech ročnících II. stupně. Zeměpis má přírodovědný a společenskovední charakter. Utváří komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou. Žáci poznávají souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí. Odhalují souvislosti přírodních podmínek a života lidí v regionech, na území České republiky, v Evropě i ve světě. Zeměpis umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi.

Vzdělávací obsah oboru zahrnuje geografické informace, zdroje dat, kartografii a topografii, přírodní obraz Země, regiony světa, společenské a hospodářské prostředí, životní prostředí, Českou republiku a také zahrnuje terénní geografickou výuku.

Do vzdělávacího předmětu jsou začleněna průřezová témata Výchova v Evropských a globálních souvislostech, Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova, Environmentální výchova, Multikulturní výchova.

Dějepis

Vzdělávací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Hlavním posláním tohoto oboru je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, předávání historické zkušenosti. Důležité je poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a tím zasahují do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i místa.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Jsou organizovány také doplňující exkurze, návštěvy různých institucí, např. muzea, archivu, architektonické památky. Vzdělávací obsah časově navazuje na učivo občanské výchovy, hudební výchovy, výtvarné výchovy. Podporuje také využití dostupných informačních zdrojů.

Vzdělávací předmět Dějepis zahrnuje několik oblastí různých průřezových témat. V rámci Osobnostní a sociální výchovy – komunikace a kooperace, v rámci Výchovy demokratického občana – základní kategorie fungování demokracie, principy demokracie, demokracie jako protiváha diktatury a anarchie, v rámci Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech – kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie, co Evropu spojuje a co rozděluje, mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže, např. NATO, v rámci Multikulturní výchovy – projevy rasové nesnášenlivosti, kulturní diference, lidské vztahy, vztahy mezi kulturami, etnický původ, základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a Evropě, v rámci Environmentální výchovy – lidské aktivity (změny v krajině, ochrana kulturních památek, zemědělství, průmysl, doprava), kulturní krajina, lidské sídlo, v rámci Mediální výchovy – kritické vnímání mediálních sdělení.

Občanská výchova

Předmět Občanská výchova vznikl z oblasti Člověk a společnost. Výuka je směřována k propojení se současným životem žáků, s jejich pocity, zážitky, zkušenostmi a nejasnostmi. Žáci by měli na základě praktických příkladů pochopit, že lidský život probíhá ve společnosti druhých lidí, skupin a institucí a že společenské vlivy prostupují všechny sféry našeho života. V průběhu výuky by měli mít příležitost zamýšlet se nad širšími souvislostmi lidského života a nad vztahy mezi jeho jednotlivými oblastmi, nacházet souvislosti mezi různými jevy a událostmi, hledat jejich příčiny a domýšlet jejich možné důsledky. Učitel by měl pomáhat žákům ozřejmovat věci důvěrně známé

a zdánlivě samozřejmé, nad nimiž se zatím třeba ani nezamýšleli, a hledat odpovědi na otázky, které se jich osobně týkají, a na tomto základě lépe chápat sebe i okolní svět.

Z obsahového hlediska předmět sestává z témat Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Stát a hospodářství, Stát a právo, a Mezinárodní vztahy a globální svět, jejichž výstupy jsou v jednotlivých ročnících postupně naplňovány.

V průběhu výuky je částečně naplňováno průřezové téma Mediální výchova, kdy při zadávání referátů a aktualit na dané téma jsou žáci směřováni k rozlišování bulvárních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, k pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, k nalézání hodnotících prvků ve sdělení, k hledání rozdílů mezi reklamou a zprávou a mezi faktickým a fiktivním obsahem, k identifikaci společensky významných hodnot v textu a prvků signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá. Průřezové téma Výchova demokratického občana je naplňováno fungováním školní žákovské samosprávy, kdy škola funguje jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, uplatňuje demokratické principy a hodnoty. Demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole fungují prostřednictvím spolupráce učitelů a žáků, která je založena na demokratických principech a směřuje k naplňování v každodenním životě při jednání s ostatními lidmi. Participace žáků na životě komunity je uskutečňována prostřednictvím akcí pro veřejnost – koncerty, vánoční či velikonoční jarmarky, výstavy prací,... Jako dílčí jsou ve výuce občanské výchovy naplňována i ostatní průřezová témata Osobnostně sociální výchova, Výchova v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.

Hudební výchova

Vzdělávací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Cílem Hudební výchovy je přispět k celkovému vývoji osobnosti žáka prostřednictvím hudebního rozvoje. Prostředkem jsou činnosti pěvecké, poslechové, instrumentální a hudebně pohybové, které se vzájemně funkčně doplňují a propojují. Mimo jiné umožňují, aby i děti, které jsou pěvecky méně disponované, byly úspěšné v jiném typu činnosti. Těžištěm však zůstává zpěv, práce s hlasem a instrumentace.

První tři ročníky jsou zaměřeny především na správnou artikulaci, dýchání, volné nasazování tónů a pěstování hlavového tónu. Prostřednictvím vhodných her se rozvíjí rytmické cítění. Ve 4. a 5. ročníku děti rozvíjí své intonační schopnosti a aktivně využívají orffova instrumentáře ke hraní přiměřených vlastních doprovodů. Na druhé stupni probíhá činnostní výuka, všichni žáci hrají na vybraný hudební nástroj. Během 6. a 7. ročníku se žáci seznámí s tvorbou významných českých a světových skladatelů, během 8. a 9. ročníku projdou kurzem dějin hudby od nejstarších období po současnost. Součástí předmětu hudební výchova je také seznámení s hudební aparaturou, s domácími audiosystémy, základy zapojení a zvučení hudebních nástrojů, záznam a zpracování audia. Zde se učivo prolíná s předmětem Fyzika v kapitole Základy akustiky. Hudební nauka na 2. stupni je směřována k praktickým činnostem při hře na hudební nástroje.

Do vzdělávacího předmětu se promítají průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Výtvarná výchova

Vzdělávací předmět Výtvarná výchova vychází na I. a II. stupni ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Na I. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a jazykem výtvarného umění. Učí se s nimi tvořivě pracovat a užívat je jako prostředku pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly. S přechodem na II. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti ovlivňující umění a kulturu.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Do vyučovacího předmětu Výtvarná výchova jsou zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Pracovní výchova

Vzdělávací předmět Pracovní výchova vznikl ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Obsahem předmětu Pracovní výchova je formování osobnosti vzdělané a schopné uplatnit své vědomosti, dovednosti a návyky v praxi při konkrétních činnostech, pracovních postupech, také při vytváření užitečných a veřejně prospěšných hodnot. Zároveň předmět v závislosti na věku žáka buduje systém, který jim poskytuje důležité informace při zodpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Kromě výuky ve třídě je předmět organizován také v květinovém koutku školy nebo na okrasných záhoncích kolem budovy školy a školních dílnách. V rámci výuky jsou pořádány také tematické vycházky do parku a vycházky zaměřené na výsadbu v soukromých prostorách.

V závislosti na věku je žákům nabízena škála tematických okruhů:

- Na 1. stupni jsou to okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů.
- Na 2. stupni pak okruhy: Pěstitelské práce a chovatelství, Práce s technickým materiálem, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů a Svět práce

Průřezová témata jsou naplňována v oblasti Osobnostní a sociální výchovy a Environmentální výchovy.

Tělesná výchova

Vzdělávací předmět Tělesná výchova vznikl na I. a II. stupni ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Zdraví je chápáno jako základní předpoklad pro aktivní a spokojený život. Tělesná výchova vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Vzdělávání na I. stupni postupuje od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené, na II. stupni směřuje vzdělávání od pohybové činnosti řízené k výběrové, jejímž smyslem je schopnost řídit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb, pro podporu zdraví a ochrany života. Na I. i II. stupni jsou zařazeny pohybové činnosti ovlivňující zdraví, činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností a činnosti podporující pohybové učení. Na I. stupni jde o seznámení a získání všeobecných základních dovedností. Na II. stupni jsou tyto činnosti dále rozvíjeny podle pohybového nadání žáků. Charakteristické pro tělesnou výchovu je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Také odhaluje případná zdravotní oslabení žáků, proto se nedílnou součástí stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení jako prevence pro všechny žáky. Vzdělávací obsah je rozpracován do jednotlivých ročníků, je rozdělen do tematických bloků, které se meziročně opakují a postupně rozšiřují.

Škola využívá vlastní přírodní podmínky pro turistiku a lyžování. V každém ročníku je zařazen několikadenní kurz, který může být v rámci organizačního zajištění spojen pro dva ročníky.

- lyžařský výcvikový kurz – 1., 4., 6., 7. ročník
- plavecký výcvik – 2., 3. ročník
- turistický kurz – 5. ročník
- sportovní kurz – 8., 9. ročník

Výuka je organizována v tělocvičně v budově školy. Současně jsou využívána sportoviště v areálu školy – venkovní hřiště a posilovna, dále hřiště TJ Spartak, sportovní areál u Tančírny a okolní příroda.

Výchova ke zdraví

Vzdělávací předmět Výchova ke zdraví vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Tento obor přináší žákům základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný.

Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku, vztazích mezi lidmi.

Učí se dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Výuka probíhá většinou formou her, diskusí, skupinové práce, besed.

Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je tento vzdělávací obor velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova, ale zasahuje i do všech dalších průřezových témat: Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Volitelné předměty

Zařazení jednotlivých volitelných předmětů do učebního plánu školy sleduje individuální rozvoj žáka podle jeho zájmu a prohlubování vzdělání v jím zvolené oblasti. Nabídka předmětů kopíruje jednotlivé vzdělávací oblasti učebního plánu. Žák II. stupně si vybere předmět, který bude navštěvovat z aktualizované nabídky pro daný školní rok na období celého školního roku. Nabídka může být dle dispozic školy doplněna o další možnosti. V souladu se zásadami našeho učebního plánu dochází k propojování žáků se stejným zaměřením z více ročníků.

Počet volitelných předmětů vypsanych vedením školy ve školním roce je závislý na počtu žáků v daných ročnících, za uplatňování zásady nabídky předmětů z co největšího počtu oblastí, a na učebním plánu. Ve všech volitelných předmětech jsou voleny výchovně vzdělávací strategie, které prakticky rozvíjí klíčové kompetence žáků – kompetenci k učení, řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanskou a pracovní. Vychází z celoškolských výchovně vzdělávacích strategií.

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu je hodnocení žáků. Cílem je poskytnout žákům kvalitní zpětnou vazbu, díky které bude schopen vnímat své pokroky, identifikovat problémy při učení a jak naplňuje očekávané výstupy a rozvíjí své kompetence. Snahou není určit, kdo umí nejvíce nebo nejméně. Hodnocení má působit příznivě na učení i formování osobnosti žáka. Učitel při hodnocení uplatňuje přiměřenou náročnost, objektivitu, přihlíží k možnostem žáků, poskytuje kvalitní zpětnou vazbu.

Žáci jsou na prvním i druhém stupni hodnoceni známkami. V průběhu učení zároveň probíhá formativní hodnocení, které má podpořit vnitřní motivaci žáka k dalšímu poznávání a k aktivní účasti v procesu učení. Ten obsahuje diagnostiku počátečního stavu, definování hodnotících kritérií a zpětnou vazbu vyplývající z hodnocení učitele, ze sebehodnocení a vrstevnického hodnocení. Učitel vhodně kombinuje písemné a ústní formy hodnocení. V odůvodněných případech může ředitel se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě rozhodnout o hodnocení slovním na vysvědčení. Komentáře či slovní průběžné hodnocení k předvedenému výkonu nebo známce jsou nedílnou součástí průběhu výuky.

Hodnocení není zaměřeno na srovnávání žáka s jeho spolužáky, ale soustředí se na individuální pokrok každého žáka, na hodnocení naplnění předem stanovených požadavků. Pokud má žák problémy při výuce nebo jeho práce vykazuje nedostatky, je součástí hodnocení žákovy práce návod či doporučení, jak postupovat.

Míra dosažení očekávaných výstupů vedoucí k naplňování kompetencí se hodnotí podle následujících principů:

- Hodnocení probíhá průběžně po celý rok s využitím různých forem a strategií
- Proces učení doprovázíme formativním hodnocením, na konci klasifikačního období celkově hodnotíme sumativně známkou
- Učitel zvolí vhodný způsob ověřování podle předem nastavených kritérií, která žáci znají
- Klasifikace s uvedením zkoušeného obsahu se průběžně zapisuje do elektronické žákovské knížky
- Doplňující komentáře jsou pak uvedeny v hodnotících tabulkách, evaluačních listech, elektronických učebnách např. classroom nebo jsou sděleny ústně
- Využívá se vrstevnického hodnocení, sebehodnocení různými formami, diskuze ve skupině, komunikačního kruhu a dalších vhodných forem

Podrobná pravidla pro hodnocení žáků jsou součástí školního řádu.